¶ Epistola Christofori Colom: cui etas nostra multũ debet: de Insulis Indie supra Gangem nuper inuentis. Ad quas perquirendas octauo antea mense auspicijs et ere inuictissimi Fernandi Hispaniarum Regis missus fuerat: ad Magnificum dñm Raphaelem Sanxis: eiusdem serenissimi Regis Tesaurariũ missa: quam nobilis ac litteratus vir Aliander de Cosco ab Hispano ideomate in latinum conuertit: tertio kal's Maij. M. cccc. xciij. Pontificatus Alexandri Sexti Anno Primo.

Quoniam suscepte prouintie rem perfectam me cõsecutum fuisse gratum tibi fore scio: has constitui exarare: que te vniuscuiusqȝ rei in hoc nostro itinere geste inuenteqȝ admoneant: Tricesimotertio die postq̃ Gadibus discessi in mare Indicũ perueni: vbi plurimas insulas innumeris habitatas hominibus repperi: quarum omnium pro foelicissimo Rege nostro preconio celebrato et vexillis extensis contradicente nemine possessionem accepi: primeqȝ earum diui Saluatoris nomen imposui: cuius fretus auxilio tam ad hanc: q̃ ad ceteras alias peruenimus. Eam ħo Indi Guanahanin vocant. Aliarum etiã vnam quanqȝ nouo nomine nuncupaui. Quippe aliã insulam Sancte Marie Conceptionis. aliam Fernandinam. aliam Hysabellam. aliam Iohanam. et sic de reliquis appellari iussi. Quamprimum in eam insulam quã dudum Iohanã vocari dixi appulimus: iuxta eius littus occidentem versus aliquantulum processi: tamqȝ eam magnã nullo reperto fine inueni: vt non insulam: sed continentem Chatai prouinciam esse crediderim: nulla tñ videns oppida municipiaue in maritimis sita confinib⁹ preter aliquos vicos et predia rustica: cum quoꝝ incolis loqui nequibam. quare simul ac nos videbant surripiebant fugam. Progrediebar vltra: existimans aliquã me vrbem villasue inuenturum. Deniqȝ vidẽs q longe admodum progressis nihil noui emergebat: et hmõi via nos ad Septentrionem deferebat: q ipse fugere exoptabã: terris etenim regnabat bruma: ad Austrumqȝ erat in voto cõtendere:

nec minus venti flagitantib⁹ succedebāt · cōstitui alios nō ope
riri successus: ꝛ sic retrocedens ad portū quendā quem signaue/
ram sum reuersus: vnde duos hoīes ex nostris in terrā misi. qui
inuestigarēt esset ne Rex in ea prouincia vrbesue aliquę. Hi per
tres dies ambularunt inuenerūtqꝫ inumeros populos ꝛ habita
tiones paruas tñ ꝛ absqꝫ vllo regimine: quapropter redierunt.
Interea ego iam intellexerā a qbusdam Indis quos ibidem su/
sceperā quō hmōi prouincia insula quidem erat: ꝛ sic perrexi ori
entem versus eius semp stringēs littora vsqꝫ ad miliaria.cccxxij
vbi ipsius insulę sunt extrema: hinc aliā insulam ad orientē pro
spexi distantē ab hac Iohana miliarib⁹.liiij.quā protinus Hispa
nam dixi: in eamqꝫ concessi ꝛ direxi iter quasi per Septentrionē
quemadmodū in Iohana ad orientem miliaria.dlxiiij.quę dicta
Iohana ꝛ alię ibidem insulę ꝙfertilissime existunt. Hęc multis
atqꝫ tutissimis ꝛ latis nec aliis quos vnqꝫ viderim comparādis
portibus est circundata: multi maximi ꝛ salubres hanc interflu
unt fluuij multi quoqꝫ ꝛ eminentissimi in ea sunt montes. Oēs
hę insulę sunt pulcherrimę ꝛ varijs distinctę figuris: ꝑuię: ꝛ ma/
xima arborꝫ varietate sidera lambentiū plenę: quas nunqꝫ folijs
priuari credo. Quippe vidi eas ita virentes atqꝫ decoras: ceu mē
se Maio in Hispania solent esse: quarꝫ alię florētes: alię fructuo/
sę: alię in alio statu ꝫm vniuscuiusqꝫ qualitatē vigebant. garrie/
bat philomena ꝛ alij passeres varij ac inumeri mēse Nouembris
quo ipse per eas deambulabā. Sunt pterea in dicta insula Ioha
na septē vel octo palmarꝫ genera q̄ proceritate ꝛ pulchritudine
quēadmodū cęterę oēs arbores: herbę: fructusqꝫ nr̄as facile exu/
perāt. Sūt ꝛ mirabiles pin⁹ agri ꝛ prata vastissima. varię aues.
varia mella. variaqꝫ metalla ferro excepto. In ea aūt quā Hispa
nam supra diximꝰ nuncupari maximi sunt mōtes ac pulchri. va
sta rura nemora. campi feracissimi seri pascique ꝛ cōdendis ędifici/
is aptissimi. Portuū in hac insula cōmoditas ꝛ prestantia flumi
nū copia salubritate admixta hoīm: q̄ nisi quis viderit: credulita
tem superat. Huiꝰ arbores pascua ꝛ fructꝰ multū ab illis Iohanę
differunt. Hęc preterea Hispana diuerso aromatis genere. auro.

adinuicem: quę res perutilis est ad id q̄d serenissimū Regē nr̄m exoptare precipue reor: scз eoꝝ ad sctām xp̄i fidem ꝯuersionem. cui q̄dem quantū intelligere potui facillimi sunt ⁊ proni. Dixi quemadmodū sum progressus antea insulam Iohanā per rectū tramitem occasus in orientem miliaria .cccxxij. sm̄ quā viam ⁊ interuallum itineris possum dicere hanc Iohanā esse maiorem Anglia ⁊ Scotia simul: nāq̧ vltra dicta .cccxxij. passuū milia in ea parte quę ad occidentem prospectat duę: quas nō petij: super sunt prouincię: quaꝝ alterā Indi Anan vocant cuius accolę cau dati nascuntur. Tendunť in longitudinez ad miliaria .clxxx. vt ab his quos vebo mecū Indis percepi: qui oīs has callent insu las. Hispanę xo ambit⁹ maior est tota Hispania a Colonia vsq̧ ad fontem rabidum. Hincq̧ facile arguiť q̧ quartum eius latus quod ipse per rectā lineā occidentis in orientem traieci miliaria continet .dxl. Hęc insula est affectanda ⁊ affectata nō spernenda In qua ⁊ si aliaꝝ oīm vt dixi pro inuictissimo Rege nostro solen niter possessionem accepi: earūq̧ imperium dicto Regi penitus cōmittitur: in oportuniori tn̄ loco atq̧ omni lucro et cōmercio condecenti cuiusdā magnę villę: cui Natiuitatis dn̄i nomen de dimus: possessionem peculiariter accepi: ibiq̧ arcem quandam erigere extemplo iussi: quę modo iam debet esse pacta: in qua ho mines qui necessarij sunt visi cū omni armoꝝ genere ⁊ vltra an num victu oportuno reliqui. Itē quandā carauellam ⁊ pro alijs construendis tam in hac arte q̄ in ceteris peritos: ac eiusdē in sulę Regis erga eos beniuolentiam ⁊ familiaritatem incredibilē Sunt enim gentes illę amabiles admodum ⁊ benignę: eo q̧ Rex predictus me fratrē suū dici gloriabať. Et si aīum reuocarent et his qui in arce manserunt nocere velint: nequeunt: q̄a armis ca rent: nudi incedūt ⁊ nimiū timidi: ideo dictā arcem tenētes dun taxat pn̄t totā eam insulam nullo sibi īminēte discrimine popu lari dummō leges quas dedim⁹ ac regimen nō excedāt. In oīb⁹ his insulis vt intellexi quisq̧ vni tm̄ ꝯiugi acquiescit preter prin cipes aut reges: q̄bus viginti hic licet. Feminę magis q̄ viri la

boꝛare videntur·nec bene potui intelligere an habeant bona pro
pꝛia:vidi enim ꝙ vnus habebat alijs impartiri:pꝛesertim dapes
obsonia ⁊ hmōi·Nullum apud eos monstrū reperi vt pleriqꝫ exi/
stimabant:sed hoīes magne reuerentie atqꝫ benignos·Nec sunt
nigri velut ethiopes·habent crines planos ac demissos· non de
gūt vbi radioꝝ solaris emicat caloꝛ·pmagna nanqꝫ hic est solis
vehementia: pꝛopterea ꝙ ab equinoctiali linea distat.Ubi vidē/
tur gradus sex ⁊ viginti ex montiū cacuminib⁹·Maximū quoqꝫ
viget frigus:sed id qdem moderant̄ Indi tum loci consuetudi/
ne·tum rerū calidissimaꝝ quib⁹ frequenter ⁊ luxuriose vescunt̄
pꝛesidio·Itaqꝫ mōstra aliqua nō vidi:neqꝫ eoꝝ alicubi habui co
gnitionem:excepta quadā insula Charis nuncupata: que secun
da ex Hispania in Indiam transfretantib⁹ existit·quā gens que
dam a finitimis habita ferocioꝛ incolit·Hi carne humana vescū
tur·Habent pꝛedicti biremiū genera plurima qbus in oīs Indi
cas insulas traijciunt·depꝛedant.surripiunt quecūqꝫ pn̄t·Nihil
ab alijs differunt nisi ꝙ gerūt moꝛe femineo longos crines·vtū/
tur arcub⁹ ⁊ spiculis arundineis fixis vt dixim⁹ in grossioꝛi par
te attenuatis hastilib⁹·ideoqꝫ habent̄ feroces:quare ceteri Indi
inexhausto metu plectunt̄:sed hos ego nihilifacio plus q̄ alios
Hi sunt q coeunt cū quibusdā feminis:que sole insulā Mateu/
nin pꝛimā ex Hispania in Indiā traiicientib⁹ habitant· He aūt
femine nullū sui sexus opus exercent: vtuntur enim arcubus et
spiculis sicuti de eaꝝ ꝯiugibus dixi muniunt sese laminis eneis
quaꝝ maxima apud eas copia existit·Aliā mihi insulā affirmāt
supꝛadicta Hispana maioꝛē:eius incole carēt pilis·auroqꝫ inter
alias potissimū exuberat·Huius insule ⁊ aliaꝝ quas vidi hoīes
mecū poꝛto qui hoꝝ que dixi testimoniū perhibēt·Deniqꝫ vt no/
stri discessus ⁊ celeris reuersionis compendiū ac emolumentū
breuibus astringā hoc polliceoꝛ:me nostris Regibus inuictissi/
mis paruo eoꝝ fultū auxilio:tantū auri daturū quantū eis fue/
rit opus·tm̄ vero aromatum·bombicis·masticis:q̄ apud Chium
duntaxat inuenitur:tantūqꝫ lignū aloes· tantum seruoꝝ hydo/

metallisq abundat· cuius quidem ⁊ oium aliaꝝ quas ego vidi ⁊
quaꝝ cognitionē habeo incolę vtriusq sexus nudi semper ince/
dunt queadmodū edunt͂ in lucem: pręter aliquas feminas: q̄ fo/
lio frondeue aliqua aut bombicino velo pudenda operiunt: qd
ipsę sibi ad id negocij parant· Carent ij oēs (vt supra dixi) quo/
cūq genere ferri· carēt ⁊ armis vpote sibi ignotis nec ad ea sunt
apti· nō ꝓpter corporis deformitatem cū sint bene formati: sed
qa sunt timidi ac pleni formidine· gestant tn̄ pro armis arundi/
nes sole pustas: in quaꝝ radicib9 hastile quoddā ligneū siccū et
in mucronem attenuatū figunt: neq iis audent iugiter vti: nā sę
pe euenit cū miserim duos vel tris hoies ex meis ad aliquas vil/
las vt cū eaꝝ loquerent͂ incolis: exijsse agmen glomeratū ex In
dis: ⁊ vbi nr̄os appropinquare videbant fugā celeriter arripuis/
se desp̄retis a patre liberis ⁊ econtra· ⁊ hoc nō q cuipiam eoꝝ dā
num aliqd vel iniuria illata fuerit: imo ad quoscūq appuli ⁊ q/
bus cū verbum facere potui: quicqd habebā sum elargitus: pan
num aliaq ꝑmultu nulla mihi facta versura: sed sunt natura pa
uidi ac timidi· Ceteꝝ vbi se cernunt tutos oī metu repulso: sunt
admodū simplices ac bonę fidei ⁊ in oib9 quę habent liberalissi/
mi: roganti qd possidet inficiat͂ nemo: quin ipsi nos ad id poscē
dū inuitāt· Maximū erga oēs amorē pręseferunt: dant queq ma
gna pro paruis: minima lꝫ re nihiloue ꝯtenti· ego attn̄ ꝓhibui ne
tā minia ⁊ nulli9 precij hisce darent͂: vt sunt lancis· parapsidū·
vitriq fragmēta· itē claui ligulę: quanq si hoc poterāt adipisci
videbat͂ eis pulcherrima mūdi possidere iocalia Accidit n· quē/
dā nauitam tantū auri pondus habuisse pro vna ligula quāti
sunt tres aurei solidi ⁊ sic alios pro alijs minoris precij: ꝑsertim
pro blanquis nouis: quibusdā nūmis aureis: ꝓ qb9 habēdis da
bant quicquid petebat vēditor: puta vnciam cū dimidia ⁊ duas
auri: vel triginta ⁊ quadraginta bombicis pondo: quam ipsi iā
nouerant item arcuum· amphorę· hydre· doliiq fragmenta bom
bice ⁊ auro tanq bestię comparabant· quod quia iniquum sane
erat vetui: dediq eis multa pulchra ⁊ grata q mecū tulerā nullo
īteruenīēte p̄mio: vt eos mihi facili9 ꝯciliarem fierentq xp̄icolę

⁊ vt sint proni in amorem erga Regem Reginā principemq́ nostros ⁊ vniuersas gentes Hispanię ac studeāt perquirere: coaceruare eaq́ nobis tradere quib⁹ ipsi affluunt ⁊ nos magnopere indigemus. Nullam ij norunt hydolatriam: imo firmissime credūt omnem vim: oēm potentiam: oīa deniq́ bona esse in coelo: meq́ inde cum his nauibus ⁊ nautis descēdisse: atq́ hoc animo vbiq́ fui susceptus postq̄ metum repulerant. Nec sunt segnes aut rudes: quin summi ac perspicacis ingenij: ⁊ homines qui transfretant mare illud nō sine admiratōe vniuscuiusq́ rei rationē reddunt: sed nunq̄ viderūt gentes vestitas neq́ naues hmōi. Ego statim atq́ ad mare illud perueni e prima insula quosdā Indos violenter arripui: qui ediscerent a nobis ⁊ nos pariter docerent ea: quoꝝ ipsi in hisce partibus cognitionem habebant ⁊ ex voto successit: nam breui nos ipsos ⁊ ij nos tum gestu ac signis tum verbis intellexerunt: magnoq́ nobis fuere emolumento: veniūt modo mecum: qui semper putant me desiluisse e coelo: q̄uis diu nobiscum versati fuerint hodieq́ versentur. ⁊ ij erant primi qui id quocunq́ appellabamus nuntiabant: alij deinceps alijs elata voce dicētes: Uenite venite ⁊ videbitis gentes ętheréas. Quā ob rem tam feminę q̄ viri: tam impuberes q̄ adulti: tā iuuenes q̄ senes deposita formidine paulo ante ꝯcepta nos certatim visebant magna iter stipante caterua alijs cibum alijs potum afferentibus maximo cum amore ac beniuolentia incredibili. Habet vna queq́ insula multas scaphas solidi ligni: ⁊ si angustas longitudine tn̄ ac forma nostris biremibus similes: cursu aūt velociores. Reguntur remis tantūmodo. Haꝝ quędā sunt magnę: quędam paruę: quędā in medio consistūt. Plures tn̄ biremi quę remiget duodeuiginti transtris maiores: cū quibus in oēs illas insulas: quę innumerę sunt: traijcitur. cumq́ his suam mercaturam exercent ⁊ inter eos comertia fiunt. Aliquas ego harum biremiū seu scaphaꝝ vidi q̄ vehebant septuaginta ⁊ octuaginta remiges. In omnibus his insulis nulla est diuersitas inter gentis effigies: nulla in moribus atq́ loquela: quin oēs se intelligunt

latrorum: quantum eorum maiestas voluerit exigere. Item reubarbarum et alia aromatum genera que ij quos in dicta arce reliqui iam inuenisse atque inuenturos existimo. quandoquidem ego nullibi magis sum moratus nisi quantum me coegerunt venti: preterque in villa Natiuitatis dum arcem condere et tuta oia esse prouidi. Que et si maxima et inaudita sunt: multo tamen maiora forent si naues mihi vt ratio exigit subuenissent. Vere multum ac mirabile hoc: nec nostris meritis correspondens: sed sancte Christiane fidei nostrorumque Regum pietati ac religioni: quia quod humanus consequi non poterat intellectus: id humanis concessit diuinus. Solet enim deus seruos suos quique sua precepta diligunt et in impossibilibus exaudire: vt nobis in presentia contigit: qui ea consecuti sumus que hactenus mortalium vires minime attigerant: nam si harum insularum quipiam aliquid scripserunt aut locuti sunt: omnes per ambages et coniecturas: nemo se eas vidisse asserit vnde prope videbatur fabula. Igitur Rex et Regina principesque ac eorum regna felicissima cunctaeque alie Christianorum prouincie Saluatori domino nostro Jesu Christo agamus gratias: qui tanta nos victoria munereque donauit: celebrentur processiones. peragantur solennia sacra. festaque fronde velentur delubra. exultet Christus in terris quemadmodum in coelis exultat: quum tot populorum perditas ante hac animas saluatum iri preuidet. Letemur et nos: cum propter exaltationem nostre fidei. tum propter rerum temporalium incrementa: quorum non solum Hispania sed vniuersa Christianitas est futura particeps. Hec vt gesta sunt sic breuiter enarrata. Vale. Ulisbone pridie idus Martij.

Christoforus Colom Oceane classis Prefectus.

Epigramma. R. L. de Corbaria Episcopi Montispalusij.
Ad Inuictissimum Regem Hispaniarum.

Jam nulla Hispanis tellus addenda triumphis
Atq; parum tantis viribus orbis erat.
Nunc longe eois regio deprensa sub vndis
Auctura est titulos Betice magne tuos
Unde repertori merito referenda Columbo
Gratia: sed summo est maior habenda deo.
Qui vincenda parat noua regna tibiq; sibiq;
Teq; simul fortem prestat et esse pium.